

Konkurs przedmiotowy z geografii
dla uczniów gimnazjów województwa lubuskiego
w roku szkolnym 2012/2013
Zawody III stopnia (wojewódzkie)

kod ucznia:

Na rozwiązanie testu przeznaczona jest 90 minut.
Pisz długopisem, nie używaj ołówka ani korektora.

Zadanie 1. (0 – 2)

Odległość w linii prostej pomiędzy Kłodzkiem a Złotym Stokiem wynosi 16 km. Oblicz skalę mapy, na której odległość między tymi miejscowościami wynosi 3,2 cm. Skalę zapisz w postaci liczbowej.

Obliczenia:

Odpowiedź:

Zadanie 2. (0 – 1)

Podkreśl dwie poprawne informacje dotyczące ruchu obrotowego Ziemi.

- a) Obrót naszej planety trwa 24 godziny.
- b) Ruch obrotowy Ziemi odbywa się po drodze zwanej orbitą.
- c) Ziemia obraca się dookoła własnej osi.
- d) Następstwem ruchu obrotowego są pory roku.
- e) Ziemia porusza się z prędkością 30 km/s.

Zadanie 3. (0 – 1)

Do podanych informacji przyporządkuj po jednej z niżej wymienionych dat.

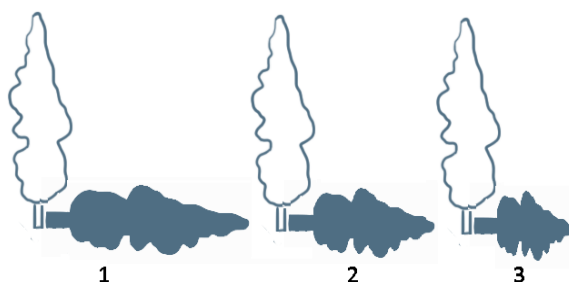
21 marca, 22 czerwca, 23 września, 22 grudnia

- a) W Atenach dzień jest dłuższy niż w Gdańsku.
- b) W Warszawie dzień jest dłuższy niż w Kairze.

Zadanie 4. (0 – 1)

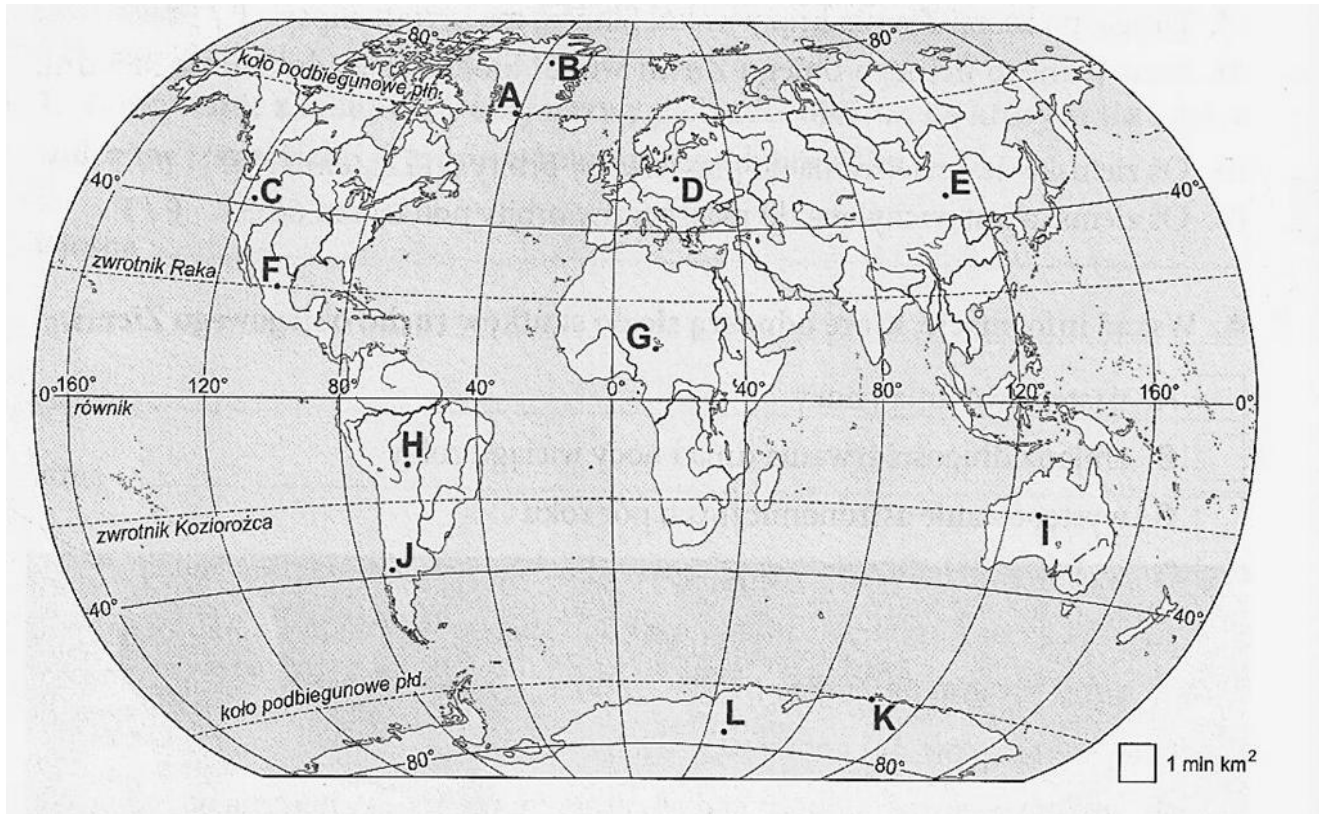
Każdy obiekt w terenie rzuca cień, którego długość zależy od wysokości Słońca w różnych porach roku. Rysunki nr 1, 2, 3 przedstawiają długość cienia tego samego drzewa w pierwszym dniu każdej pory roku w Polsce. Określ, której porze roku odpowiada rysunek oznaczony nr 1.

Rysunek nr 1 –

Zadanie 5. (0 – 4)

Korzystając z zamieszczonej mapy, dopisz do opisu wszystkie te punkty, których dotyczy podana informacja.

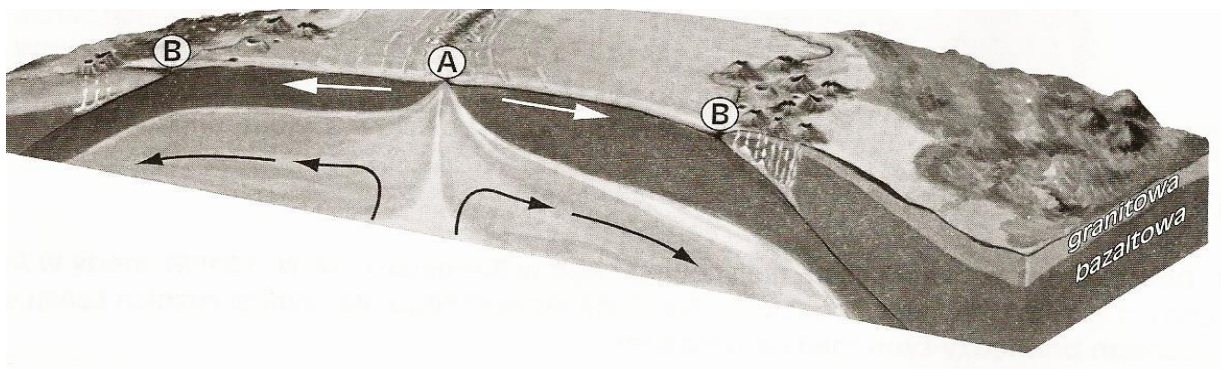

Bliżej geografii WSiP 2011

- a) Raz w roku Słońce góruje w zenicie.
- b) Dwa razy w roku Słońce góruje w zenicie.
- c) Dzień i noc polarna trwają po 24 godziny lub dłużej.
- d) Słońce nigdy nie góruje w zenicie, a podczas górowania jest widoczne po południowej stronie nieba.

Zadanie 6. (0 – 2)

Na podstawie rysunku wykonaj polecenia.

Geografia Operon 2011

- a) Wpisz literę, którą zaznaczono na schemacie strefę ryftową.
- b) Wpisz po jednym przykładzie rzeźby dna oceanicznego, która powstaje w miejscu oznaczonym na mapie:
 - 1. literą A –
 - 2. literą B –

Zadanie 7. (0 – 1)

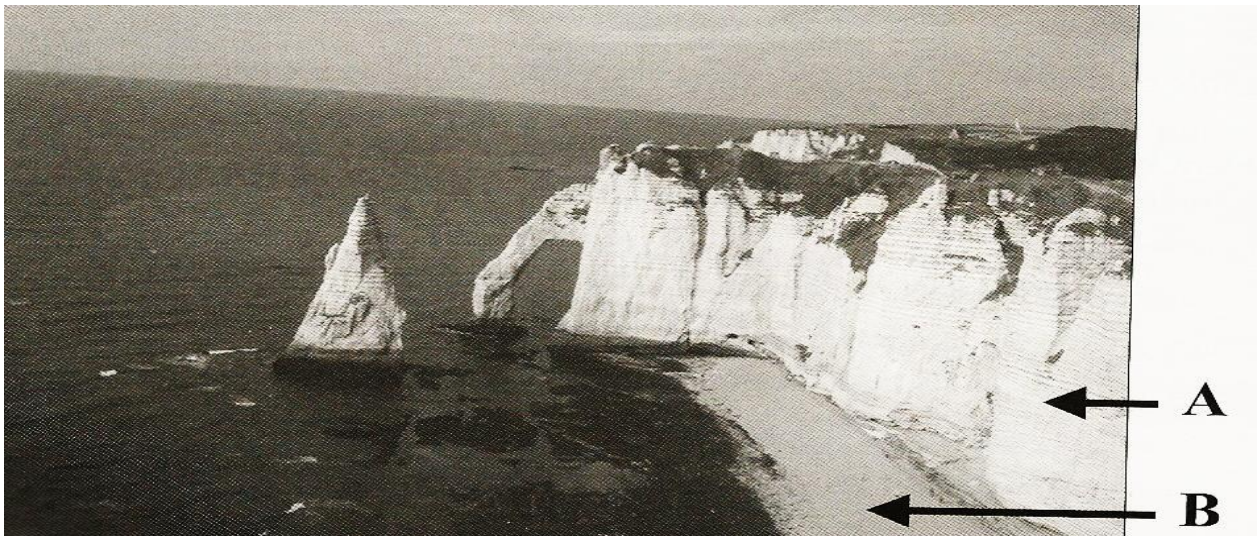
Każdemu z podanych objaśnień przyporządkuj właściwą nazwę procesu, wybierając z niżej podanych.

deflacja, wietrzenie fizyczne, wietrzenie chemiczne, korazja, abrazja

- a) Rozpad skał na okruchy lub bloki bez zmiany składu mineralnego.
- b) Niszczenie litej skały wskutek uderzania przez wiatr okruchami skalnymi, głównie ziarnami piasku.
.....
- c) Wywiewanie drobnego materiału skalnego przez wiatr.

Zadanie 8. (0 – 2)

Zdjęcie przedstawia fragment wybrzeża.

Oblicza geografii Nowa Era 2012

- a) Wpisz nazwy elementów budowy wybrzeża oznaczonych na zdjęciu literami A i B.

A.

B.

- b) Wpisz nazwę procesu, który doprowadził do utworzenia tego typu wybrzeża.

.....

Zadanie 9. (0 – 2)

Obok każdego opisu formacji roślinnej wpisz jej nazwę.

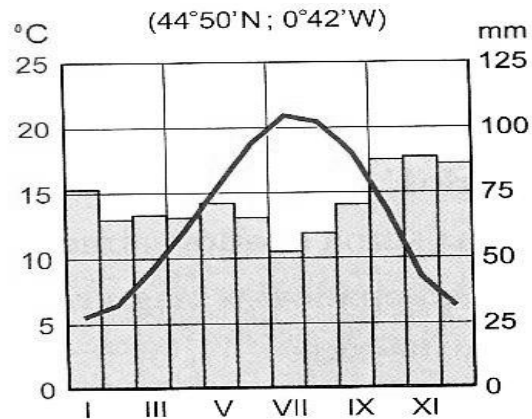
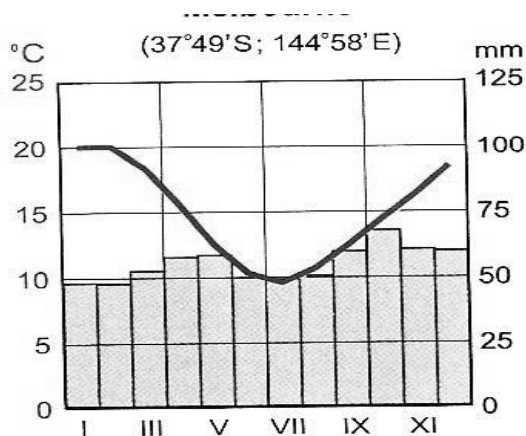
- a) Formacja trawiasta. Okres wegetacji przypada na wiosnę i wczesne lato oraz jesień. Występuje w klimacie kontynentalnym strefy umiarkowanej.
- b) Formacja trawiasta z niewielką ilością drzew lub krzewów rosnących pojedynczo lub grupami. Występuje w strefie międzyzwrotnikowej.
- c) Formacja drzewiasta. Tworzą ją lasy, w których dominują drzewa iglaste: sosna, świerk, jodła, a domieszkę stanowią drzewa zrzucające liście na zimę.

Zadanie 10. (0 – 2)

Na rysunku przedstawiono diagramy klimatyczne dla dwóch stacji meteorologicznych.

1.

2.

Blżej geografii WSiP 2011

a) Do każdego klimatogramu dopisz odpowiednie miasto, wybierając z niżej podanych.

Melbourne, Nowosybirsk, Bordeaux, Warszawa, Kair

1. 2.

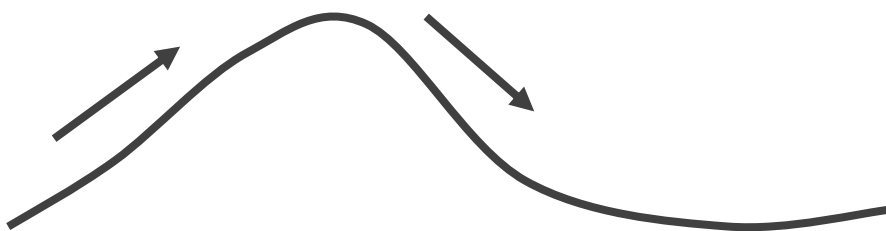
b) Oceń prawdziwość zdań, wpisując literę P przy zdaniu prawdziwym, a literę F przy zdaniu fałszywym.

1. W obydwu miejscowościach najcieplejszym miesiącem jest lipiec.

2. Roczna amplituda temperatury dla drugiego klimatogramu wynosi 15°C.

Zadanie 11. (0 – 2)

Na schemacie zaznaczono strzałką kierunek wiania wiatru halnego. Uzupełnij zdania, wybierając informacje spośród odpowiedzi A–H w taki sposób, aby zdania były prawdziwe.

U podnóża gór, skąd wieje wiatr, tworzy się A / B.

Powietrze, wznosząc się po stoku, C / D o około E / F na każde 100 metrów wysokości.

Po pokonaniu bariery górskiej powietrze opada jako ciepły, porywisty i G / H wiatr.

A. niż baryczny	B. wyż baryczny
C. ociepla się	D. ochładza się
E. 0,6°C	F. 1°C
G. wilgotny	H. suchy

Zadanie 12. (0 – 2)

Na podstawie danych w tabeli wykonaj polecenia.

Wydobycie gazu ziemnego w mld m ³							
Lata	1950	1960	1970	1980	1990	2000	2007
Świat	197	468	1086	1541	2148	2517	2940

Tablice geograficzne 2008

a) Jaka zmiana nastąpiła w wydobyciu gazu ziemnego na świecie w latach 1950-2007?

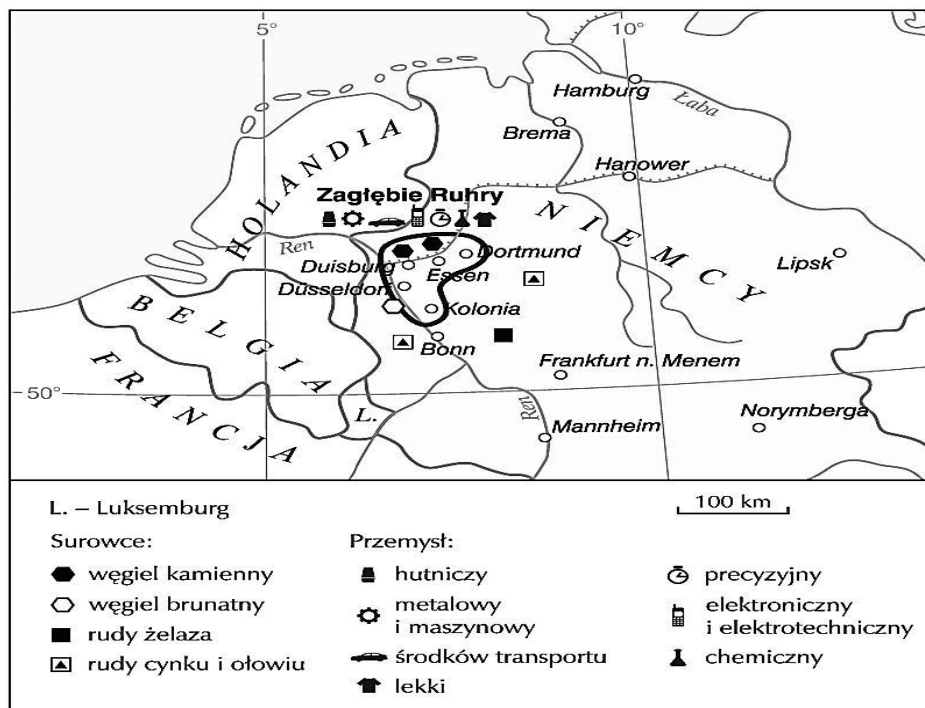
.....

b) Podaj dwie przyczyny tej zmiany.

1.
2.

Zadanie 13. (0 – 2)

Zamieszczona poniżej mapa przedstawia przemysł w Zagłębiu Ruhry.

a) Treść powyższej mapy została przedstawiona za pomocą metody:

- A. kartogramu.
- B. izolinii i kropkowej.
- C. kartodiagramu.
- D. sygnaturowej i zasięgów.

b) Z mapy możemy odczytać, że w Zagłębiu Ruhry:

- A. występują wyłącznie surowce metaliczne.
- B. nie ma zakładów przemysłu przetwórczego.
- C. występuje węgiel kamienny i brunatny.
- D. znajduje się jedna kopalnia soli kamiennej.

Zadanie 14. (0 – 1)

Państwo to ma ponad 17 mln km² powierzchni i odznacza się największą rozciągłością równoleżnikową (leży w 11 strefach czasowych). Około 75% jego obszaru stanowią niziny, a najwyższym szczytem jest Elbrus (5642 m n.p.m.). Obecnie kraj ten zamieszkuje około 140 mln ludzi, jednak od wielu lat odnotowuje się tam ujemny przyrost naturalny. Państwo to jest wielonarodowościowe, a w związku z tym bardzo zróżnicowane językowo i religijnie. Ze względu na niekorzystne warunki klimatyczno-glebowe występujące na większości obszaru (np. wieczna zmarzlina), rolnictwo jest mało wydajne i słabo rozwinięte. Ważną rolę w gospodarce odgrywa przemysł oparty na bogatej bazie surowcowej. Szczególne znaczenie dla kraju ma eksport surowców energetycznych (ropy naftowej i gazu ziemnego).

Którego państwa dotyczy powyższy opis? Wybierz odpowiedź spośród podanych.

- A. Stanów Zjednoczonych
- B. Rosji
- C. Chin
- D. Kanady

Zadania 15. (0 – 2)

Na mapie konturowej oznaczono wybrane kraje Europy Środkowo-Wschodniej.

Geografia Operon 2010

a) Wśród wymienionych państw podkreśl to, które zostało utworzone po 1989 roku.

- A. Albania B. Bułgaria C. Czechy D. Węgry

b) Na mapie cyframi 1–3 oznaczono trzy kraje. Podkreśl zestaw, w którym podano prawidłowe nazwy państw.

- A. 1 – Słowacja, 2 – Macedonia, 3 – Chorwacja
- B. 1 – Słowenia, 2 – Mołdawia, 3 – Serbia
- C. 1 – Czarnogóra, 2 – Ukraina, 3 – Bośnia i Hercegowina
- D. 1 – Austria, 2 – Grecja, 3 – Kosowo

Zadanie 16. (0 – 2)

Obok zdania prawdziwego wpisz literę P, a obok zdania fałszywego literę F.

- a) Najważniejszym ośrodkiem high-tech w Indiach jest Silicon Plateau.
- b) Znajdujące się na wyspie Honsiu megalopolis Nippon to jeden z najsilniej zurbanizowanych regionów świata.
- c) Wysoko wykwalifikowana kadra pracowników oraz znajomość języka niemieckiego wpłynęły na rozwój gospodarczy Chin.
- d) W Japonii rozwinęła się na dużą skalę marikultura.

Zadanie 17. (0 – 2)

Podanym niżej organizacjom przyporządkuj właściwy zakres działań, wpisując odpowiednią literę.

WHO –, Czerwony Krzyż –, Greenpeace –,
OPEC –, Amnesty International –, FAO –

- a) Ochrona środowiska geograficznego.
- b) Pomoc humanitarna i łagodzenie skutków konfliktów zbrojnych.
- c) Unowocześnianie rolnictwa, zwalczanie głodu.
- d) Występowanie przeciw łamaniu praw człowieka.
- e) Kontrola nad wielkością wydobycia i cenami ropy naftowej.
- f) Ochrona dziedzictwa kulturowego.
- g) Poprawa zdrowia, upowszechnianie postępu medycznego.

Zadanie 18. (0 – 2)

Na teren Polski napływają różne masy powietrza.

- a) Rozwiń skróty podanych mas powietrza.

- 1. PPK –
- 3. PZm –

- b) Wymień dwie cechy pogody w Polsce, jaką kształtuje napływ powietrza polarnomorskiego.

- 1.
- 2.

Zadanie 19. (0 – 1)

Uzupełnij tabelę, dobierając do podanych cech klimatu dane właściwej stacji meteorologicznej.

Suwałki, Zakopane, Wrocław

Stacja meteorologiczna	Temperatura stycznia (°C)	Temperatura lipca (°C)	Średnia temperatura roczna (°C)	Amplituda roczna (°C)	Roczna suma opadów (mm)
	-4,9	14,7	5,0	19,6	1122
	-4,9	17,9	6,2	22,8	648
	-1,1	18,8	8,7	19,9	592

Zadanie 20. (0 – 2)

a) Podaj nazwę parku narodowego utworzonego w dolinie Prądnika.

.....

b) Podkreśl dwa elementy środowiska naturalnego, spośród wymienionych, będące największą atrakcją tego parku.

jeziora cyrkowe, wydmy, Maczuga Herkulesa, limba, Jaskinia Raj, Jaskinia Łokietka

Zadanie 21. (0 – 1)

Uporządkuj podane wydarzenia geologiczne od najstarszego do najmłodszego.

- A. Powstanie rud miedzi w okolicach Lubina i Polkowic.
- B. Wypiętrzenie Gór Świętokrzyskich.
- C. Sfałdowanie Karpat Zachodnich.
- D. Utworzenie złóż węgla kamiennego.
- E. Utworzenie złóż węgla brunatnego na niżu Polski.

..... → → → →
najstarsze wydarzenie

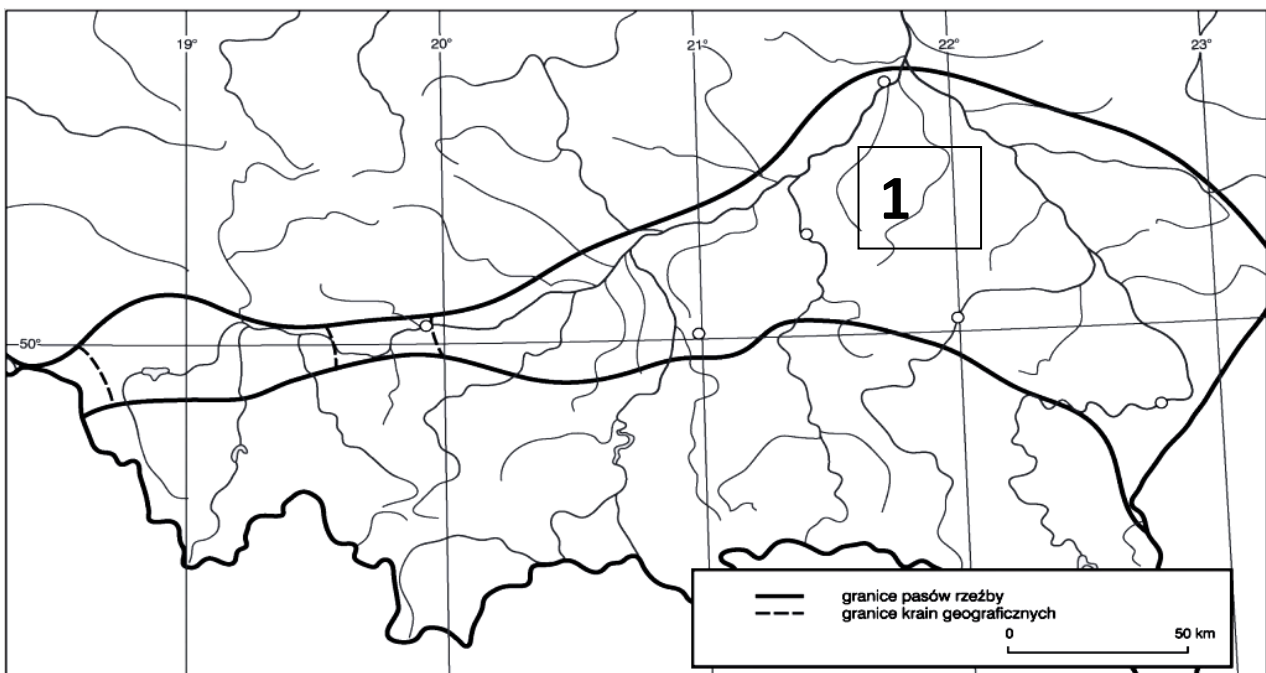
Zadanie 22. (0 – 1)

Podkreśl podpunkt, w którym poprawnie nazwano piętra roślinne w Tatrach, począwszy od nazwy piętra znajdującego się najniżej.

- a) pogórze, kosodrzewina, regiel dolny, regiel górny, hale, turnie
- b) pogórze, regiel dolny, regiel górny, kosodrzewina, hale, turnie
- c) pogórze, regiel dolny, regiel górny, hale
- d) hale, pogórze, kosodrzewina, regiel dolny, regiel górny, turnie

Zadanie 23. (0 – 2)

Mapa przedstawia obszar pasa Kotlin Podkarpackich.

Geografia Operon 2009

Podkreśl prawidłowe dokończenia zdań.

a) Na mapie cyfrą 1 oznaczono:

A. Bramę Krakowską. B. Kotlinę Sandomierską. C. Kotlinę Oświęcimską.

b) Największymi rzekami przepływającymi przez pas Kotlin Podkarpackich są:

A. Wisłok i Wisłoka. B. Dunajec i Raba. C. Wisła i San.

c) W okolicach Tarnobrzega największe znaczenie mają złoża:

A. siarki. B. gazu ziemnego. C. soli kamiennej.

d) Największym ośrodkiem gospodarczym i naukowym pasa Kotlin Podkarpackich jest:

A. Rzeszów. B. Kraków. C. Tarnów.

Zadanie 24. (0 – 2)

Na mapie literami A-D zaznaczono wybrane okręgi przemysłowe w Polsce. Uzupełnij tabelę, wpisując nazwę okręgu oraz literę oznaczenia na mapie.

Geografia Operon 2012

Lp.	Charakterystyka okręgu przemysłowego	Nazwa okręgu przemysłowego	Litera na mapie
1.	Słabo rozwinięty okręg przemysłowy, duża rola zakładów związanych z rafinacją ropy naftowej.		
2.	Najstarszy okręg przemysłowy. Jego powstanie wiąże się z wydobyciem rud żelaza.		
3.	Okręg znany z wydobycia węgla kamiennego oraz rud cynku i ołowiu.		

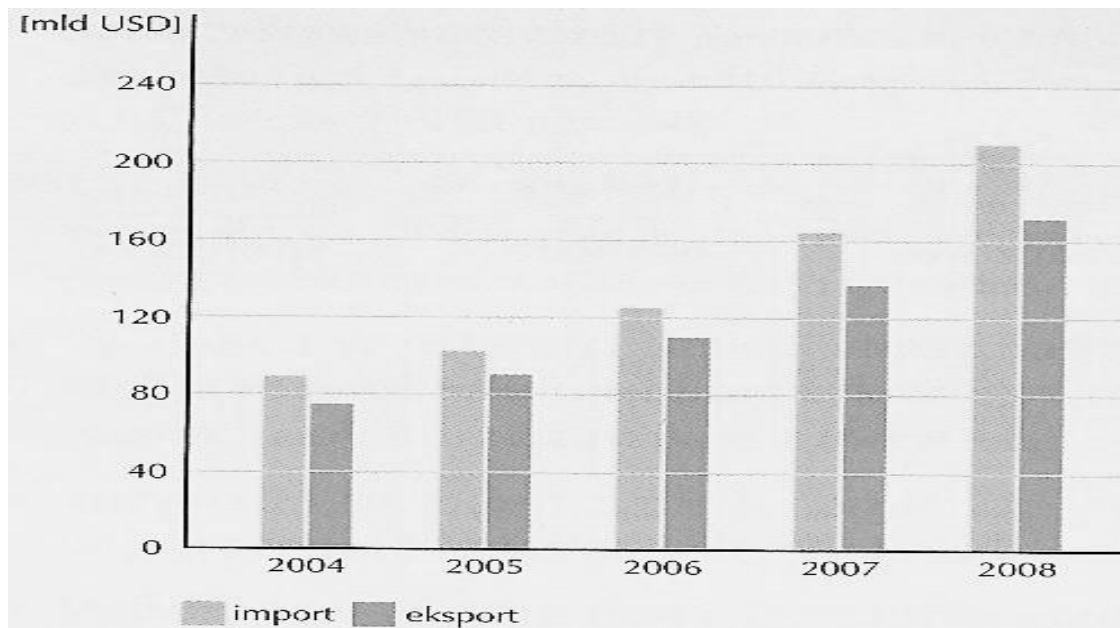
Zadanie 25. (0 – 1)

Spośród podanych przyczyn podkreśl tę, która doprowadziła do powstania klęski ekologicznej w Górach Izerskich w Polsce.

- a) Zanikanie warstwy ozonowej.
- b) Powstanie ośrodków high-tech.
- c) Skażenie wód podziemnymi ściekami przemysłowymi.
- d) Występowanie kwaśnych deszczów.

Zadanie 26. (0 – 1)

Na podstawie wykresu przedstawiającego wartość polskiego eksportu i importu w latach 2004 – 2008 podkreśl prawidłowe informacje w poniższych zdaniach.

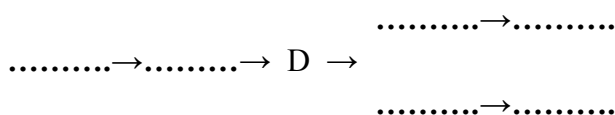
Puls Ziemi Nowa Era 2010

- a) Saldo bilansu polskiego handlu zagranicznego w latach 2004 – 2008 było *dodatnie/ujemne*.
- b) Oznacza to, że wartość importu była *wyższa/niższa* od wartości eksportu.

Zadanie 27. (0 – 2)

Utwórz schemat przyczynowo-skutkowy przedstawiający zmiany w środowisku przyrodniczym nad Jeziorem Aralskim.

- A. Wzrost zasolenia gleb w regionie i zmniejszenie plonów.
- B. Spadek dochodów z rybołówstwa i turystyki w regionie.
- C. Zmniejszenie dopływu wody słodkiej do jeziora.
- D. Wzrost zasolenia jeziora i zmniejszenie powierzchni.
- E. Zanikanie wielu gatunków ryb żyjących w jeziorze.
- F. Wywiewanie soli, która wykrystalizowała się na dnie wysychającego jeziora.
- G. Pobór wód do nawadniania pól bawełny z rzek uchodzących do Jeziora Aralskiego.

Zadanie 28. (0 – 1)

Podkreśl dwa zdania prawdziwe.

- a) Jednym ze skutków zanikania warstwy ozonowej jest zmniejszenie się efektu cieplarnianego.
- b) Kwaśne deszcze prowadzą do zakwaszania gleb i wód podziemnych.
- c) Główną przyczyną powstawania kwaśnych deszczów jest emisja do atmosfery freonów.
- d) Zanikanie warstwy ozonowej jest przyczyną pogarszania się stanu zdrowotnego ludności na świecie.

Zadanie 29. (0 – 1)

W tabeli zamieszczono opisy trzech form ochrony przyrody występujących w Polsce. Przyporządkuj im właściwe nazwy, wybierając spośród odpowiedzi A–F.

Opis	Nazwa formy ochrony przyrody
Obszar zachowany w stanie naturalnym lub mało zmienionym, który wyróżnia się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.	
Pojedynczy twór przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska odznaczające się cechami wyróżniającymi je spośród innych.	
Obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha.	

- A. pomnik przyrody B. park krajobrazowy C. rezerwat przyrody
D. park narodowy F. ochrona gatunkowa

Zadanie 30. (0 – 2)

Wstaw znak **X** przy trzech cechach charakteryzujących środowisko przyrodnicze Antarktydy.

- A. Na pograniczu lądu i oceanu żyją pingwiny i foki.
- B. Jej umowną granicę stanowi równoleżnik 66°33'N.
- C. Temperatury maksymalne występują w grudniu i styczniu.
- D. Na pograniczu lądu i oceanu żyją niedźwiedzie polarne i foki.
- E. Na stacji Wostok zanotowano najniższą na Ziemi temperaturę powietrza.
- F. Jest eksploatowana gospodarczo przez wybrane państwa.
- G. Temperatury maksymalne występują w lipcu i sierpniu.